

Prædiken til Juledag

Luk. 2, 1-14

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.« Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang: »Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!« Lukasevangeliet 2,1-14

Det er egentligt et mysterium, at en fødsel for 2020 år siden i et af verdens randområder, kan samle os her i dag, denne tidlige formiddag, dagen derpå, hvor årets store måltid og gårsdagens travlhed nok mest kalder på at blive liggende under varme dyner og slå mave. Det er lidt af et mysterium, at vi har turde vove os ud og samles i dette smukke rum, på trods af henstillinger til at blive hjemme og hver passe sit. Men barnet i krybben som Lukas fortæller om er selv et mysterium, et lille menneskebarn, der er Guds søn. Det er julens mysterium, det der kaldes inkarnationens mysterium, hvordan Gud kunne blive menneske.

Et mysterium er noget, der bærer på noget skjult, noget, der ikke er umiddelbart tilgængeligt. Et mysterium er en hemmelighed.

Hemmeligheder har vi mange af i december måned, og især børnene kender de mange julekalendere: Hver dag skal en låge åbnes, det er en hemmelighed, hvad der er bag. De senere år er der også komme en hel del julekalendere for voksne med, et afsnit kan læses i en bog, eller hver aften vises – som for børnene - et afsnit på TV. Løsningen får vi først den 24., så bliver hemmeligheden afsløret, og alle trådene udredet. Så er der ikke længere noget mysterium.

Men sådan er det ikke med kirkens julemysterium. For i modsætning til andre mysterier, hvor man spændt følger med, for at få det opklaret, ja så begynder man i de kristne mysterier bagfra. Svaret er mysteriet. Mysteriet er svaret. Man kan også sige det på den måde, at vi må begynde med at åbne låge nr. 25, nemlig dagen i dag, Kristi fødselsdag, hvis vi vil løse mysteriet og finde ud af, hvad vi helt præcist er samlet om i dag.

Bag låge nr. 25 finder vi et lille barn i en krybbe. Har man en julekrybbe derhjemme, kan man se hele scenariet. Barnet i krybben: *Det* er mysteriet.

Hvis vi vil bag om mysteriet, hvis vi vil forstå julens mysterium, så må vi spørge: Hvem er barnet? Hvis er barnet? Hvorfor ligger det der? Kan vi finde svarene på de tre spørgsmål, er vi godt på vej ind i julens mysterium. Det første spørgsmål er let nok. Barnet er Jesus.

Det næste spørgsmål er lidt vanskeligere: hvis er barnet?

Marias og Josefs selvfølgelig. Men det er alligevel ikke det rigtige svar. Han er jo undfanget ved Helligånden, og vi kalder ham for Guds søn.

Tredje spørgsmål: hvorfor ligger han der? For at besvare det spørgsmål må vi åbne låge nr. 24.

Bag låge nr. 24 er der en engel. I nattemørket, mens vi ryddede op efter i går, siger englen: Frygt ikke! Se, jeg forkyn-der jer *en stor glæde*, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Den store glæde er let at forstå, sådan har vi det jo, når børn kommer til verden. Men en stor glæde for hele folket, den var værre. Vi ved alle, at de fleste forældre og ikke mindst

bedsteforældre mener, at lige netop deres lille pølse er Guds gave til menneskeheden, så det er der ikke noget mystisk ved, **men** når en engel ligefrem proklamerer det ud til alverden, hvad menes der så?

Hvad kan et lille barn give til hele folket, hvordan kan en babydreng være Herre og Kristus, hvad er det nu for noget? Kristus betyder den salvede eller kongen. Barnet i krybben er både Gud og menneske, han skal bringe os alle en stor glæde, og han er frelser, Herre og konge.

Det blev mysteriet jo ikke mindre af! Men som vi ved fra julekalenderne, så er det ikke de afslørede hemmeligheder, der får os til at se næste afsnit, det er det, som endnu ikke er afsløret, der får os til at tænde for TV endnu en gang.

Derfor må vi videre i vores julekalender og hvis vi skal blive færdige inden jul, må vi vidst springe et par låger over og gå til nr. 17.

Guds søn blev jo menneske som vi. Hvad betyder det for os?

Bag låge nr. 17 ligger en forslået mand i en grøft. Han er blevet overfaldet af røvere, og efterladt døende, både en præst og en levit gik forbi, men bag lågen ser vi en mand stå bøjet over den sårede. Han hjælper den døende og forslåede man tilbage til livet. Måske ligner den ene af de to mænd dig lidt.

Under billedet kunne der stå: *Du skal elske Herren din Gud, og din næste som dig selv.*

Vi iler straks til **låge nr. 14**: Bag den sidder en mand oppe i et træ. Han er ugleset, fordi han er besættelsesmagtens håndlanger. Han er kravlet op i træet, for at få et glimt af Jesus. Selvom han har svært ved at se Jesus, så har Jesus ikke nogen problemer med at se den uglesete. Ja, han inviterer til andres store irritation sig selv på middag hos manden. Han sidder til bords med den, ingen andre vil dele noget med. Det er bordfælles-

skabets mysterium. Det mysterium, at et menneske ved accept og anerkendelse kan blive født på ny.

Under billedet står der sådan set det samme i låge nr. 17: *Du skal elske Herren din Gud, og din næste som dig selv.*

Men neden under er der med småt tilføjet: *for han elskede dig først.*

Gud henvender sig til mennesket i kærlighed. Menneskets svar er dobbelt - kærlighed overfor Gud og kærlighed overfor næsten.

Det er ikke altid let at være menneske, vi slæber rundt på så meget skyld og skam og dårlig samvittighed; sorg og savn måske: efter dem, som blev revet fra os i utide, som vi savner så inderligt – ikke mindst her i julen.

Men alt det har vi nu et sted at gå hen med, for barnet i krybben er et menneske af kød og blod, med et liv som vores med alt hvad det medfører af tab og smerte. Derfor ved vi at han forstår os, for han har selv været de samme steder som vi. Det er et mysterium. Han elskede os først, og deri kan vi måske finde styrke til at elske hinanden.

For at finde ud af, hvordan det skal ske, må vi nærme os mysteriets kerne, vi åbner straks låge nr. 3.

Det er Skærtorsdag. Jesus sidder igen til bords, ja ligefrem med det menneske, som skulle forråde ham. Og så gør han noget andet. Verdens frelser, kongen lægger sig ned på knæ og vasker disciplenes fødder. Han siger: I skal ikke være som verdens herskere, der undertrykker verden med deres magt. Blandt jer skal den, der ydmyger sig, være stor; og den som vil ophøje sig selv, skal være alles tjener. Den største skal være den mindste og den mindste den største, ja det største skal findes i det mindste.

Det er svært at forstå, ja det er et mysteri-

um, men vi ved godt, at det er sandt. Når han, der har al magt i himlen og på jorden kunne fødes i en krybbe og tjene andre, så giver det mig styrke til at kunne elske andre.

Vi må åbne låge nr. 2. For der ydmyger han sig langt mere, end vi formår. Bag låge nr. 2 finder vi et billede af, hvad der siden hen skete med barnet i krybben. Vi ser en mand, som hænger på et kors. Det er et nyt mysterium, der skal udfoldes. Det hedder *korsets gåde*, og det betyder syndernes forladelse og det evige liv, men det gemmer vi til påske.

Vi er nået til begyndelsen af vores bagvendte julekalender.

Julens mysterium, som vi satte os for at opklare, det er ikke blevet opklaret. På den måde adskiller det sig nemlig fra de jordiske mysterier. Det er fortsat et mysterium, at Gud blev menneske. Og det bliver ikke opløst, om vi så åbnede alle kalenderens låger. Vi fik ikke hemmeligheden afsløret, men vi fik noget andet. Vi fik forkyndt en stor glæde, en glæde forstanden ikke griber, men som hjertet får fat i, så det løftes på vinger. Forunderligt kan mysteriet løfte det ubærlige, savnet efter alle dem vi ikke kan se denne jul, mysteriet kan løfte det ubærlige, afmagtens helvede og tabets dyb. Og mysteriet rummer den største glæde, at et lille barn er kommet til verden, at vi elsker og selv er elskede, at vi tror på det bliver godt igen. Mysteriet kan bære det ufattelige, at Guds søn blev født af en ung kvinde, at Gud blev menneske, levede og døde som os, at Ordet blev kød og tog bolig i blandt os. Mysteriet giver rum til alt det, vi ikke kan udtrykke. Man kan vokse i det og lade andre vokse i det.

Med det vil jeg ønske jer alle en glædelig jul.

Er der nogen som føler sig snydt, og tænker på hvad der er bag første låge? Ja, så vil jeg gerne fortælle det: der er ingenting. Bag første låge er den tomme grav påskemorgen. Det er kærligheden stærkere end døden!

Ane Bisgaard LaBranche

Roskilde Domkirke

Salmer:

99: Velkommen igen, Guds engle små

100: Kimer, I klokker!

114: Hjerte, løft din glædes vinger!

125: Mit hjerte altid vanker

117: En rose så jeg skyde

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk